

Langtidsoppgaven i politikk og menneskerettigheter

Langtidsoppgaven i politikk og menneskerettigheter består av to deler: en skriftlig oppgave som elevene arbeider med over lengre tid som del av opplæringen i faget, og en muntlig samtale knyttet til elevens arbeid. Nedenfor finner du mer informasjon om hvordan utprøvingen vil foregå i dette faget.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 29.11.2024

Tema for langtidsoppgaven 2025

I utprøvingen av langtidsoppgaven våren 2025 er temaet demokrati. Temaet for oppgaven er knyttet til det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap, og fagets kjerneelementer. Arbeidet med langtidsoppgaven våren 2025 knyttes hovedsakelig til følgende kompetansemål i [læreplanen for politikk og menneskerettigheter](#):

Mål for opplæringa er at elevene skal kunne

- vurdere informasjon for å analysere faglige spørsmål og problemstillinger
- bruke statsvitenskapelige teorier og modeller i arbeid med faglige spørsmål, emne og problemstillinger
- reflektere over hva det innebærer å være medborger, sammenligne ulike staters styreform og analysere demokratiets utvikling og utfordringer

Gjennomføring av langtidsoppgaven

Fagtekst

Elevene skal skrive en fagtekst som til slutt skal ha et omfang på maksimalt 3000 ord. Elevene skal selv lage en problemstilling med bakgrunn i angitt tema og kompetansemål. Elevene kan i tillegg velge å ha ett eller flere andre kompetansemål som grunnlag for arbeidet sitt om disse kan knyttes til den problemstillingen eleven har valgt. Faglærer skal godkjenne den endelige problemstillingen som eleven arbeider med.

Veiledning og vurdering underveis i arbeidet med fagteksten

Faglærers oppfølging og veiledning er viktig for elevens faglige utvikling. Faglærer skal støtte elevens arbeid med fagteksten i langtidsoppgaven, og hjelpe eleven til å strukturere en tydelig plan for arbeidet. I veiledningen er det viktig at elevene får mulighet til å reflektere over muligheter og utfordringer i arbeidsprosessen. I tillegg kan lærer komme med konkrete tilbakemeldinger på elevens arbeid.

Underveis i arbeidet med fagteksten, skal elevene få tilbakemeldinger fra faglærer på områdene under (problemstilling og disposisjon, skriftlig arbeid og arbeidsprosess).

Tilbakemelding på problemstilling og disposisjon

I arbeidet med problemstilling og disposisjon, skal eleven selv utarbeide forslag til hva hen ønsker å fordype seg i. En disposisjon kan for eksempel inneholde følgende punkter:

- a. tema og forslag til problemstilling
- b. forslag til eksempler som skal diskuteres
- c. forslag til begreper, teorier og/eller modeller som kan brukes som verktøy inn i diskusjonen
- d. forslag til kildetekster som vil være aktuelle å bruke

Lærers tilbakemelding på de ulike punktene vil kunne bidra til presisjon og sikre at eleven holder seg innenfor fagets rammer. Samtidig er det viktig at problemstillingen ikke blir for smal eller avgrenses til ren reproduksjon av faktainnhold. Her kan også faglærer bidra med innspill.

Tilbakemelding på deler av teksten i løpet av skrivefasen

Når det gjelder veiledning i skrivefasen, kan det være en god løsning at eleven arbeider med og får tilbakemelding på de ulike delene av fagteksten underveis i perioden hvor langtidsoppgaven gjennomføres. En slik arbeidsmåte vil også kunne gjøre skrivearbeidet enklere for elevene, fordi det samtidig gir hjelp til å strukturere arbeidet med teksten, som da kan virke mindre overveldende. Her kan gjerne vedlagte skriveramme brukes, både for å strukturere elevenes arbeid, og som utgangspunkt for å gi tilbakemeldinger på de ulike delene av teksten.

Elevene kan samarbeide om å utvikle deler av faginnholdet i teksten. Dette kan for eksempel gjøres ved at

elever som bruker de samme teoriene, samme begrepsapparat eller samme eksempel (case) får anledning til å lese og diskutere disse delene av hverandres tekst, for å sikre forståelse og bidra til inspirasjon inn i hverandres arbeid. Det er også mulig å diskutere deler av elevenes tekst i plenum, for å eksemplifisere god praksis eller problemstillinger som mange elever trenger å arbeide med. Dette forutsetter at elevene godkjenner at eksempler fra deres tekst deles med de andre i klassen.

Det er også en mulighet å la elevene vurdere hele eller deler av sitt eget eller hverandres arbeid, gjerne med bruk av den vedlagte vurderingsmatrisen. Dette forutsetter i så fall at elevene har fått opplæring i hvordan man gir læringsfremmende tilbakemeldinger. Du kan lese mer om hvordan elevene kan inkluderes i vurderingen av sitt eget skrivearbeid hos [Skrivesenteret](#).

Tilbakemelding på arbeidsprosessen

Elevens egen arbeidsprosess kan også være en del av veiledningen fra faglærer. Elevene kan oppfordres til å skrive logg over sin egen arbeidsprosess. En slik logg kan inneholde:

- a. hvilke valg har eleven tatt og begrunnelse for disse
- b. hva har vært vanskelig og hvorfor – hva trenger eleven støtte for å få til

Loggen kan være nyttig både i veiledningssamtaler med lærer, og som utgangspunkt for refleksjon i fagsamtalen. Det er likevel viktig å minne om at elevene kan ha svært ulik arbeidsprosess, og at det er kompetansemålene som skal ligge til grunn for den endelige vurderingen av langtidsoppgaven.

Muntlig samtale

Elevene skal få mulighet til å reflektere rundt det faglige innholdet i det skriftlige arbeidet de har gjort, samt prosessen de har vært igjennom, i en avsluttende muntlig samtale. Denne samtalen kan vare inntil 25 minutter per elev.

Samtalene kan organiseres ulikt, men eleven skal få mulighet til å diskutere både det faglige innholdet hen har fordypet seg i, og arbeidsprosessen hen har vært igjennom. Det er opp til faglærer hvordan og i hvilken grad eleven skal presentere arbeidet sitt, om eleven kan bruke hjelpemidler i samtalen, og om samtalen skal organiseres som en individuell samtale, i par eller i grupper. Faglærer må ut fra dette tilpasse sin rolle i samtalen, slik at eleven får mulighet til å vise mest mulig av sin kompetanse.

Kildeføring og bruk av hjelpemidler i arbeidet med langtidsoppgaven

Elevene kan bruke alle hjelpemidler som de ellers bruker i opplæringen, men skal følge krav til pålitelig kildebruk. Dette betyr at elevens arbeid kan være bygget på ideer, teorier og informasjon som kommer fra ulike kilder, men at kildene skal være grunnlag for elevens eget arbeid og egne refleksjoner. Det skal

komme tydelig frem i fagteksten og fagsamtalen hva som er elevens egne ord og hva som er sitater eller parafraiseringer fra kilder. I praksis betyr dette at kilder skal føres i løpende tekst og henviser til en fullstendig og samsvarende kildeliste som ligger ved fagteksten. Tips til hvordan kilder kan føres finnes for eksempel på Kildekompasset.

Som hjelpemiddel kan elevene dermed både samarbeide med medelever og eksterne aktører, samt bruke KI, så lenge bruken er etterrettelig og etterprøvable. Ved kildeføring av tekst frembrakt med kunstig intelligens (KI), må eleven både beskrive hvordan KI-verktøyet er brukt, og ta med ledetekst og generert svar som eleven fikk av verktøyet. Dette skal være med i et eget vedlegg til teksten. Ved tvil rundt bruken av kilder blir det også spesielt viktig å adressere eierskap til innholdet i fagsamtalen.

Vurdering av langtidsoppgaven

Grunnlaget for vurdering er en samlet vurdering av skriftlig produkt og muntlig samtale beskrevet over. Den muntlige samtalen skal blant annet bidra til å sikre at elevene kan vise eierskap til sitt eget produkt og vise elevenes refleksjon rundt hvilke valg de har gjort når det gjelder bruk av kilder. Lærer og ekstern sensor må vurdere i hvilken grad elevene bruker kildene på en kritisk og reflektert måte.

Vurderingskriteriene til langtidsoppgaven i politikk og menneskerettigheter skal ligge til grunn for vurderingen av langtidsoppgaven.

Faglæreren og den eksterne faglæreren skal hver for seg vurdere den skriftlige delen av langtidsoppgaven. Deretter skal faglærer og ekstern faglærer gjennomføre fagsamtale med elevene. I fagsamtalen skal elevene reflektere over innholdet i og arbeidet med fagteksten, kildebruk, og det må legges til rette for at elevene får vist eierskap til det de har skrevet i fagteksten. Faglæreren og den eksterne læreren setter en felles karakter på bakgrunn av den fagkompetansen som eleven uttrykker gjennom fagteksten og fagsamtalen. Det anbefales at fagsamtalen blir særlig vektlagt i karaktersettingen, da denne samtalen skal gi eleven mulighet til å få vist eierskap og selvstendig refleksjon rundt innholdet i teksten.